

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti te moč!

Politično društvo „Edinost“ v Trstu.

VABILO

občni zbor in javni shod
politično društvo „Edinost“ v Trstu
dne 6. novembra t. l.
V Sokolovi dvorani v „Narodnem Domu“.
Začetek ob 4. uri popoludne.

DNEVNI RED:

1. Nagovor predsednika.
2. Poročilo tajnika.
3. Po očetu blagajnika.
4. Eventualija.
5. Volitev novega odbora.
6. Pogovor o položaju in o prihodnjih volitvah za mestni zastop in deželnih zbor.

ODBOR.

To je resnica!

Opozorjen od nekaterih Ricmanjev, da se širijo neresnične govorice o poganjih Ricmanjev s škofom Nagelom, ki so se vršila meseca oktobra lanjskega leta, in da se v dokaz resničnosti teh govoric od izvestne strani pozivljajo tudi na mojo osebo, podajam sledečo

izjavo:

V svojem pastirskem listu od dne 13. septembra 1903 povabil je bil škof Nagel Ricmanje, naj posljojo k njemu deputacijo 3 oseb, s katero bi se on pogajal o načinu, kako bi se v Ricmanjih zopet uvelo redno versko življenje, in o pogojih, pod katerimi bi Ricmanci bili pripravljeni stope v krilo katoliške vere. Na nekem zaupnem pogovoru sklenilo je približno 14 ricmanjskih družin, da se odpoljše k škofu trojica poobašencev in sicer gg.: Anton Komar, Josip Kuret in Ivan Martin Kuret.

Ti poobašenci so prišli k meni ter so me naprosili, naj jim sestavim prošnjo na škofa, da bi jim isti, predno pridejo k njemu, dostavil natančen prepis papeževih dekretov, s katerimi se je škofu naložilo, da čim preje uvede v Ricmanjih redno versko življenje. Škof jim je v resnici v kratkem doposal dotična dekreta se slovenskim prevodom vred, zatrdivši ob enem, da ista popolnoma odgovarjata vsebui originalov. No, škof se je bil hudo urezal. Podpisani je bil namreč že prej natančno

informiran o vsebini rečenih dekretov ter je tako zapazil, da je škof izpustil drugi del papeževega dekreta, ki se ravno naša na Ricmanje in ki začenja z besedami: »E si raccomandiamo...«

Po vročitvi teh semi-dekretov naprili so me gori omenjeni poobašenci Ricmanjev, naj jim sestavim pismene pogovje, pod katerimi bi bili pripravljeni pogajati se s škofom Nagelom. Stavili so to pogovje, a kardinalni pogoju — conditio sine qua non — je bil: uvedenje glagolice v Ricmanjih na vse cerkvene funkcije in za vse čase. V kolikor se spominjam, so bili drugi glavniji pogoji: da se povzdigne kapeljana Ricmanje v samostojno župnijo, da ordinarijat poskrbi da se Ricmanjem povrnejo odvetniški stroški ter da se jim popravi cerkev, da se škof zaveže, da jih v bodoče ne bo več provociral z bajonetom in žandarji, da jim v roku 8 dneh poda pismen odgovor in da vso zahtevo reši vsaj do Božiča — in še neki drugi pogoji manjše vrednosti.

Ker se škof Nagel ni bil potrudil, da se nauči slovenskega jezika, jezika velikanke večine svojih vernikov, in ker omenjeni odposlanci ricmanjski, ki govorijo slovensčino, ne bi bili mogli z njim občevati, naprosili so me, da jih sprovedem pred škofa Nagela in da jim bom tam tolmačem in legalnim zastopnikom.

Dne 16. okt. 1903. podali smo se v škofovo palačo. Škof nas je v sprejel milostno in smehljajem na licu ter nas zadržal pri sebi celo uro. V imenu večkrat omenjenih Ricmanjev razložil sem mu razlog našemu prihodu in mu izročil pisane [pogoje, pod katerimi bi bilo nekoliko družin iz Ricmanj pripravljenih stopiti z njim v pogajanja. Ob enem so Ricmanci pripomnili da bi v slučaju, da je nade, da se ugodno reši ta spor, utegnilo pridružiti se še več družin.

Škofovo oko se je zaustavilo takoj na prvem pogovoru. Menil je, da on kakor škof ne more dovoliti Ricmanjem glagolice, da je pa pripravljen priporočiti njih prošnjo pri sv. stolici, da dokažejo pravico do glagolice. Opozoril sem na to škofa 1) da nam je zamolbil drugi del papeževega dekreta, v katerem se mu nalaga, da dà Ricmanjem koncesije ter da se med temi koncesijami razume tudi glagolico; 2) da je blagega spomena pok. škof Šterk sporazumno s škofom Drobobecijem in z vedenjem Sv. Stolice že bil uvel glagolico v Ricmanjih; in 3) da so Ricmanci prišli k njemu (škofu), da mu povejo pogovje, pod katerimi bi se povrnili v krilo kat. vere, da torej, da-si imajo dokazov, da je a Ricmanjih glagolica bila že

v rabi, nočejo se le dokazovati tega svojega prava do glagolice in da se škof postavlja na stališče, da morajo še le dokazovati pravico do glagolice — prekinejo z njim vsaka nadaljnja pogajanja. Škof je odgovoril na to, da sporoči to njih stališče S. Stolici, da priporoči pri sv. Stolici njih zahtevo in da jih potem obvesti o uspehu.

Potem sva se menila o drugih pogojih. Ko sva prišla do zadnjega pogoja, t. j., da mora škof v roku 8 dneh odgovoriti, opazil je škof, da je to absurdna zahteva, da bi on tako kočljivo vprašanje rešil v 8 dneh, na kar sem mu jaz odgovoril imenoma deputacije, da Ricmanci ne zahtevajo, da jim v roku 8 dneh definitivno reši to vprašanje, ampak da žele imeti od škofa v roku 8 dneh pismen odgovor, ali se sploh hoče z njimi pogajati na podlagi omenjenih pismenih pogojev? In škof je obljubil, da jim odgovori.

Potem, ko je škof na prošnjo enega Ricmanjev bil obljubil, da bo skrbel, da „Piccolo“ ne dozna, da je bila deputacija pri škofu in kaj se je z njim dogovorila, odprtih nas je milostno ter me zaprosil, da bi prišel k njemu, če me povabi.

Minolo je osem, tirinajst in celo mesec dni in se več — ali obljubljenega odgovora ni bilo!

Vsled tega so Ricmanci zopet prihajali opetovanju k meni ter mi zauzakali, da se v njih imenu ne smem več pogajati se škofom, ker da nimajo zaupanja do njega, in so me naprosili, da jim sestavim pismo pritožbo na papeža proti takemu postopanju škofa Nagela. Jaz sem sestavil tako pritožbo na italijanskem jeziku, in jo poslal na naslov papeža v Rim.

Nekaj časa potem povabil me je škof Nagel k sebi. Rekel mi je, da se mu je vendar posredilo nekaj doseči za Ricmanje; da je bil na namestništvu, pri ministru-predsedniku Koerberju in pri ministru za nauk in bogoslužje, ter da se mu je po velikem trudu posrečilo pregovoriti vlado, da se kapeljana Ricmanje povzdigne v samostojno župnijo. Vsled tega da v kratkem odpošlje v Ricmanje župni upravitelja. Razum tega da uvede v ricmanjski cerkvi neke tolerance, t. j., da dovoli, da novi župni upravitelj čita sv. evangelijs v slovenskem jeziku — vse to, seveda, pod pogojem, da se Ricmanci zavežejo, da se bodo udeleževali cerkvenih funkcijs in da bodo sprejemali sv. zakramente in zakramentalije. Naprosil me je tudi, naj to priobčim Ricmancem. Jaz sem ga na to vprašal, če mi ima še kaj priobčiti? In ko mi je odgovoril, da mi nima ničesar več povedati, rekel sem mu:

Saročina knasa
za vse leto 24 kron, pol leta 12 kron, 3 meseca 6 kron
Na načrtne brez dopolnene naročnine se izplača ne cenna
Vsi dopisi naj se pošljajo na uredništvo listi. »efraukovani
plama se ne sprejema in rokopis se bi vratal.
Naročnina, oglase in reklamacije je pošljena na upravo listi.

UREDNIŠTVO: Giorgio Galatti 18. (Narodni dom).
Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Leta 18
koncerij listi „Edinost“. — Natisnila tiskarna koncerija
listi „Edinost“ v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 18.
Poštno-hranilnični račun št. 841.652.

da nisem prišel k njemu kakor poobašence Ricmanjev — ker so mi poobaščili odpovedali — ampak da sem se le odzval njegovemu počitalu, ker sem navajen vsi dan obljubo, da je bil njegov trud na vladu, da bi dala Ricmanjem samostojno župnijo, popolnoma nepotreben, ker da je vladu že pred več nego dvema leti dovolila v to in da dotični dekret leti zdavnaj na tukajšnjem namestništvu ter da ga je treba le izvršiti; protestiral sem proti temu, da bi bilo uvedenje slovenskega jezika na čitanju sv. evangelijsa tolerance, in opomnil, da se je sv. evangelijs v Ricmanjih in v vseh cerkvah v Istri, kjer živi naš narod, vedno čitalo v domačem jeziku, da je to stara pravica našega naroda ter da se nazivom tolerance dela atentat na to narodno sestinjo, in slednji sem mu nasvetoval, ne jem pošljala nikakega duhovnika v Ricmanje, dokler se ne ugodi vsem opravičenim zahtevam Ricmanjev, ker da bi slednji tak kakov smatrati kakor novo provokacijo od strani škofa, ki jim je bil potom depulacije, omenjene uvodoma, obljubil, da ne bo več proučiral.

Vprašal sem ga potem, kaj je z glavnim pogojem ki so ga stavili Ricmanci, z uvedenjem glagolice in če je kaj ukrenil pri sv. Stolici? Škof me je čudno pogledal ter mi odgovoril, da zakaj mu niso Ricmanci prinesli dokazov, da imajo pravico do glagolice. Na to sem ga jaz opozoril, da se Ricmanci niso nikoli zavezali, da podajo te dokaze, ampak da so glagolico zahtevali kakor pogovor, kakor podlago za pogajanja, in da je on, škof, bil obljubil deputaciji, da sporoči sv. Stolici o tem stališču; in ker tega ni storil, da ni držal dane besede.

Škof je bil v očiti zadregi, ko sem mu to očital in vše več, ko mi ni mogel naznani razloga, zakaj ni Ricmanjem dal odgovora v teku osmih dni, kakor je bil obljubil??

Po tem pogovoru priobčil sem škofu, kaj so Ricmanci v teh 6—7 tednih ukrenili. To je: da so odposlali papežu pritožbo proti škofovemu postopanju, da so v tej pritožbi razložili papežu natančno vse tok pogajanj od početka do zaključka, da so prekinili vsaka popajanja s škofom, da nimajo do njega nikakega zaupanja, ker da jih kakor Nemec mrzi, in da slednji prosijo papeža, naj bi on kakor vrhovni glavar katoliške cerkve uvel v Ricmanjih redno versko življenje na podlagi njih opravičenih zahtev.

Škofovo lice se je omračilo in meni je očital jezno, zakaj da sem sestavil ono pritožbo?! Odgovoril sem mu, da sem jo

dolgo čakal, pojedva takoj v mlin »pod vrbikom«, da izprosiva dekle. Da, mati, obrnil se je spoštovan meščan do svoje žene, prinesi mi plajšč, kapo in palico, da obiščem s tem poštenim človekom svojega svaka mlinarja.

— Tako, takoj, oče, je rekla Jelena, prav ljubo mi je, da se je tako srečno nameril.

Jelena je odišla brzo po stopnjicah in se je hitro povrnila h klopi, noseča na roki plajšč, dočim je na nje strani skakjal le deček kakih osmih let, prava podoba očetova ter je nosil v roki srebrom okovan palico in kapo od svilenega suknja. Deček, ki je bil oblečen v srajco, a opasan z jermenom, je pogledal Pera bistro, za tem je stegnil roko proti očetu, rekši:

— Na, oče, donesel sem ti palico in kapo. Jaz sem ti bil to spravil. Pojdeš li v svet?

— Ne, ne idem v svet, sinko, je odgovoril Živan, kateremu je žena obesila plajšč, obšivan s kunovino, ter je vzel palico, a ti sinko, ostani pri materi in bodi dober. Ako se ne povrnem do »zdrave Marije«, priporočite se lepo Bugu in ležite v imenu božjem. (Prideš se).

PODLISTEK.

35

Prokletstvo.

Zgodovinski roman Avgusta Ženoe. — Nadaljeval in dovršil I. E. Tomič.

Prevel M. C. ē.

IV.

— E pa daj! Dobro si se domislil, je reklo Benković in se je delal nevednega, pa si že na katero nameril, ali naj ti mi pomorem izbirati?

— Ni radi izbiranja, oko je hitro, ali ti mojster, posodi mi svoj jezik, ti mi moraš izprositi dekle!

— Da čujemo ime! je reklo Živan.

— Nekaj v sorodstvu ti je. Živi pri tvoji sestri, svoji teti v mlinu, pod vrbikom.

— Kaj — začudil se je Benković navidezno, — pa ni morda Dobra, hči pokojnega Zlatobradiča?

— Dobra! je vskliknila Benkovička, odprši oči na široko.

— Da, Dobra Zlatobradičeva, je potrdil Pero, prikimavši z glavo, uganil si kume Živan. Menim, da je meni prikladna poletih in po poštenju.

— Ali pa bo Dobra hotela? je vprašala Jelena, imaš-li kaka znamenja za to? Ker vem, da se Dobra rada otresa možkih.

— To nič ne de, je menil Benković, da je le Dobrin stric mlinar za kovača, deklica bo slušala.

— Vidiš ga, se je protivila žena, kaj je morda deklic nič, mari nje ne treba vprašati? Jaz mislim, da ravno ona ima največ besede pri tem.

— Zanjo se ne bojim, se je nasmehnil kovač.

— Oh, oh! Glej! Glej, se je začudil Živan vnovič, pa kje sta se našla. To ni lahko in hitro opravilo.

— Našla sva se tako po srečnem naključju, pa će dobra prilika privede skupaj dve bozji bitji, ki si moreta biti mila in draga, opravilo je hitro završeno. Le nekoliko mesecev je temu, ko mi je naš mestni sodnik sporocil, naj popravim, kar je železa, na vodnjaku blizu cerkve sv. Martina, a nad potokom Cirkvenikom. Lötil sem se dela, a bilo ga je za nekoliko dni. K vodnjaku prihajajo po pitno vodo tudi dekleta iz onega kraja. Prišla je tudi Dobra svojim vrčem. Kakor se že mladi svet rad šali z besedo, pala je beseda za

besedo, bilo je smeša, pak me je nekoč tudi z vodo pošteno poškropila. Sedaj sem vedel, da bi me Dobra ne odbila, pak šva si rekla v poštenju, kar si že mladi ljudje govore ob takih prilikah. Stariši so jej pomrli, stric mlinar jej je namesto očeta. Zlatobradič je tvoj svak, dragi kume Živan, in twoja beseda tehta pri njem toliko kakor

sveto pismo. Zato te lepo prosim, spremi me v mlin »pod vrbikom« in reci mlinarju besedo za-me, ako se ti zdim pošten in vreden Dobre, pak srečen bom od pet do glave.

— Pero je vse to govoril tihim, drhtecim grlom, kakor, da se plasi sam svoje sreče in se boji, da bi mu Benković odbil pršnjo.

Ali Živan mu je odgovoril veseloga obrazza:

— Ne boj se, Pero, ti dobiš Dobro, tu je moja roka! Glede tvojega poštenja ni vprašanja. Ti si tu na široko prel in plel dolgo propoved, a misliš li ti, božja dušica, da Zlatobradičevi niso opazili, kaj ti kuješ. Sestra mi je rekla dva-trikrat, da mladi kovač Pero Prišlin globlje pogleduje v Dobrine vražje oči, pak da njej — svojo sestro mislim — nimalo ni žal, ker bi Dobra dobila dobrega moža. Vidiš li, da so znane vse tvoje tajnosti. In da ne boš

sestavil kakor odvetnik za plačo, in da, če bi je ne bil sestavil jaz, bi se bila že našla oseba, ki bi jo bila sestavila. Na to se je še natančno informiral, v katerem jeziku je bila omenjena pritožba sestavljenja, kdo jo je podpisal, kedaj, na koga in pod kakim naslovom sem jo odpadal v Rim itd., in slednjič je opomnil, da je sicer te dni dobil nove instrukcije iz Rima glede ricmanjskega vprašanja, ali vprašavne pritožbe da iste ne omenjajo. S tem se je završil najin pogovor.

To je gola in čista **resnica**, katero sem pripravljen potrditi pred vsako oblastnijo! In kdor trdi nasprotno, je — **Iažnjivec!**

U TRSTU, dne 1. novembra 1894.

Dr. Fran Brnčić.

Izjava.

Mene podpisane dolž, da sem sam v lastno uvel v riemanjsko cerkev na službi b ži staroslovenški jezik. Na to nečakovane, nerešnično in krivčno obdolženje odgovarjam z dobesednim do isledičem navedenjem iz spomenice, ki jo je križevski škof monsignor Julij Droboteč izdal v Rimu dne 29. junija 1903 ter jo osebno izročil svetemu očetu Leonu XIII. na kater ga je bila naslovljena, in ki jo je po smrti Leonu XIII izročil sedanjemu sv. Očetu Piju X., jo potem razdili med vse v Rimu živeče kardinalne in nektere druge visoke cerkevne dostopanstvenike, in ki jo je, slednjič, skoro govor dobil tudi škof tržaško-koperški, monsignor dr. Franček Ksaverij Nag'.

Oslavek tiskane spomenice, katerega mislim, se nahaja na drugi strani in se glasi v latinskom izvirniku:

Revera coelis consilia cum episcopo Tergesteo Sterku, espellania in Riemanje per delegationem provisorie sub mea jurisdictione positis in dux mus liturgiam glagoliticam i.e. liturgiam paleo slavicam secundum ritum latinum.

V slovenskem prevodu pa se glasi: Po skupnem posvetovanju s tržaškim škofom (Šterkom), sva uvela v kapelanijski riemanjski, ki je bila potom delegacije provizorično stavljenja pod mojo jurisdicijo, glagolsko liturgijo, to je, liturgijo staroslovensko polatinskom obredu.

Tu je rimskokatoliški škof ki še živi njemu je narodnost sredstvo in more nastopiti kakor priča, tako govoril dvema papežema. Izključen je torej vsaki drugi. Tu nem tem govoriti rimskokatoliški škof da sta on in blagopokojni vladika Šterk uvela v riemanjsko cerkev staroslovenski jezik. Prepuščam svetu, naj on sodi, koliko vere zaslužijo oni, ki trde, da sem jaz sprostil, uvedel glagolico v rečeno cerkev.

Trst, dne 1. novembra 1904.

Dr. Anton Požar,
bivši riemanjski kapelan.

Rusko-japonska vojna.

Trst, 29. oktobra 1904.

Upliv baltiške flote na strategični položaj v Mandžuriji, na Položaj Port Arturja, posebno na momentanuo mirovanje v operacijah v Mandžuriji.

(iz strokovnjaškega peresa)

(Zvrštek)

Japoneci bi se morsli torej odreči transportni liniji via Iakav, da bi omogočili admiralu Togo operiranje z vso floto proti baltiški in vladivostoski floti v japonskih vodah in tako osigurati za resurse (dovažanja) združenih armad vsaj linijo Gensan (Koreja). (Kdor bi že vse osigurati, ne osigura niti, to je notorično izkušto iz klasične dobe napoleonskih voja.)

Omejivši japonsko prevažanje izključno preko Gensana, zaksalo bi pa transportna poteza najmanje mesec dni, ker distanca Gensan-bojno polje severno od Genzina zasaja do 500 km-trov, katere bi trebalo v maršu prehoditi. Računajmo k temu čas, ki bi sel izgubljen z boji na desni strani te transportne linije: L'nevičev delovatje preko Pakčena, nadalje levo krilo ruske armade preko Talina Sintin v Sakuatsi-Fengyančeng (kavalerije), pck vidimo, da stvar je kako značilna (ta se dejajo izvajati vežni zaključki).

Kuropatkin bi torej že prihodom baltiške flote prehitral v prevažanju materiala, pravim, en mesec, sli drugače rečeno 60 do

70.000 ljudi. Za to število bi torej preškočil Ojamo. Kakor vidimo, premoč, katere ni smeti prezirati ali omalovževati. Zmaga bi bila na ruski strani ob veliko manje krv. Ce se k temu Roždestvenskemu posreči, da potolče Togovo floto, potem bi bila japonsko mandžurska armada za vedno odrezana od domovine. Kuropatkin bi v tem slučaju — in to še le sedaj — mogel zadati odločilni udarec, ko bi mislil, da bi to vseh — obzirom na odporno moč Port Arturja — mogel dosegči z minimalnimi zgubami.

Reasumirajmo torej svoje refleksije ter moremo iz istih deducirati to le dvoje:

Momentarno mirovanje v operacijah ruske mandžurske armade je razumljivo in uprav iz tega dejstva resultira zopet drugo dejstvo: da je v Port Arturju stanje dovolj povoljno, dokler Kuropatkin v Mandžuriji ne nadaljuje svoje fenzive. Še jedno. Rusi so že obrnili svojo smer na zgod se svojim levim krilom proti Bošnahu na reki Taitsih. To je bila situacija do 17. 18. t. m. in potem bi se delo sklepali na nadaljevanje operacij v velikem stilu. Do tega ni došlo notri do danes, skoro 12 dni, pri vsem tem obdržuje situacija tudi v svoji noveji fazi svojo vrednost, ker je s tem dana možnost, da se Ojama odreže tudi od Koreje in zabeleži v japonski koledar en dies nefaste (dan nesreča), naširnejši dan, ki si ga človek more misliti.

Akademija.

26. dan meseca oktobra t. l. smatrano labko za nekak temeljni kamen boljši slovenski bodočnosti; kajti ta dan se je ustanovilo v Ljubljani društvo, ki si je zapisalo na svoj prapor: »Več luči«. Po izobrazbi slovenskega naroda hoče bodoča generacija pripelsti slovenski narod — brez izjeme obmejnih kolov — do one s'opinje izobrazbe, samostojnosti, kjer boda slovenski narod stal na lastnih nogah, kjer se mu ne bode treba opirati na one duševne voditelje, ki ga vodijo danes v duševni temoti v gotov gospodarski prepad.

Socijalna zahteva današnje dobe pač ne more biti edino le narodnost — brez prave izobrazbe, brez prave gospodarske podlage. Kdor misli, da bo slovenski narod rešen le s tem, da se kriči edino le o narodnostih vprašanjib, a se o tem pozabija dovajati slovenski narod do gospodarske samostojnosti.

— do one s'opinje izobrazbe, samostojnosti, kjer boda slovenski narod stal na lastnih nogah, kjer se mu ne bode treba opirati na one duševne voditelje, ki ga vodijo danes v duševni temoti v gotov gospodarski prepad.

Socijalna zahteva današnje dobe pač ne more biti edino le narodnost — brez prave izobrazbe, brez prave gospodarske podlage. Kdor misli, da bo slovenski narod rešen le s tem, da se kriči edino le o narodnostih vprašanjib, a se o tem pozabija dovajati slovenski narod do gospodarske samostojnosti.

— do one s'opinje izobrazbe, samostojnosti, kjer boda slovenski narod stal na lastnih nogah, kjer se mu ne bode treba opirati na one duševne voditelje, ki ga vodijo danes v duševni temoti v gotov gospodarski prepad.

Socijalna zahteva današnje dobe pač ne more biti edino le narodnost — brez prave izobrazbe, brez prave gospodarske podlage. Kdor misli, da bo slovenski narod rešen le s tem, da se kriči edino le o narodnostih vprašanjib, a se o tem pozabija dovajati slovenski narod do gospodarske samostojnosti.

— do one s'opinje izobrazbe, samostojnosti, kjer boda slovenski narod stal na lastnih nogah, kjer se mu ne bode treba opirati na one duševne voditelje, ki ga vodijo danes v duševni temoti v gotov gospodarski prepad.

Socijalna zahteva današnje dobe pač ne more biti edino le narodnost — brez prave izobrazbe, brez prave gospodarske podlage. Kdor misli, da bo slovenski narod rešen le s tem, da se kriči edino le o narodnostih vprašanjib, a se o tem pozabija dovajati slovenski narod do gospodarske samostojnosti.

— do one s'opinje izobrazbe, samostojnosti, kjer boda slovenski narod stal na lastnih nogah, kjer se mu ne bode treba opirati na one duševne voditelje, ki ga vodijo danes v duševni temoti v gotov gospodarski prepad.

Socijalna zahteva današnje dobe pač ne more biti edino le narodnost — brez prave izobrazbe, brez prave gospodarske podlage. Kdor misli, da bo slovenski narod rešen le s tem, da se kriči edino le o narodnostih vprašanjib, a se o tem pozabija dovajati slovenski narod do gospodarske samostojnosti.

— do one s'opinje izobrazbe, samostojnosti, kjer boda slovenski narod stal na lastnih nogah, kjer se mu ne bode treba opirati na one duševne voditelje, ki ga vodijo danes v duševni temoti v gotov gospodarski prepad.

Socijalna zahteva današnje dobe pač ne more biti edino le narodnost — brez prave izobrazbe, brez prave gospodarske podlage. Kdor misli, da bo slovenski narod rešen le s tem, da se kriči edino le o narodnostih vprašanjib, a se o tem pozabija dovajati slovenski narod do gospodarske samostojnosti.

— do one s'opinje izobrazbe, samostojnosti, kjer boda slovenski narod stal na lastnih nogah, kjer se mu ne bode treba opirati na one duševne voditelje, ki ga vodijo danes v duševni temoti v gotov gospodarski prepad.

Socijalna zahteva današnje dobe pač ne more biti edino le narodnost — brez prave izobrazbe, brez prave gospodarske podlage. Kdor misli, da bo slovenski narod rešen le s tem, da se kriči edino le o narodnostih vprašanjib, a se o tem pozabija dovajati slovenski narod do gospodarske samostojnosti.

Mrhar; revizor: prof. Kenda, učitelj Šega in dr. Tičar. Členarina znaša za redne 12 K letno in za podporne najmanj 1 K letno in za obe kategoriji členov še 2 K vpisanine.

Pri s'udajnostih se je vnela jako živahnja debata o predavanjih sploh, o glasilu" itd. Ker je ta stvar sveča bolj internega pomena, opuščamo podrobnejše poročilo o tem; zabeležiti hočemo temveč le željo, da najdrživo takoj prične delovati v smislu že potrjenih pravil in naj prostre svoja krila po širni slovenski zemlji, učič in bodreč slovenski narod v zavesti, da je prihodnost določena Slovanstvu.

In v to zavest kljemo društvo: vivat, floreat, crescat!

— 2. —
*) Pripomba uredništva: Naslov je društvo vedno za razpolago v najširšem pomenu besede.

Po preosnovi ministerstva.

Oficijski listi se morajo sedaj mučiti s silo težavno nalogo. Vso s'fisterijo, vso svojo zgovornost, vse fineze svojega stila, vso svojo zalogo fraz morej, pošljati v boj, da dokazajo na strani, da črno je ipak postalo nekoliko belo. Ali, naj govorim, jašneje! Kdor je že občaj v dobi slavnega vladanja Körberjevega, igrajo tudi sedaj njegova glasila dvolično ulogo. Nemčem dokazujojo, da se s preosnovom ministerstva ni nič spremenilo, da kurz notranje politike ostaja isti in da urej za Nemce ni nikakega razloga za vznešenje. Čehom pa dokazujojo, da se je ipak nekej spremeno in da se je izlasti po imenovanju Dra. Randa češkim ministrom rojakom situaciju spremela v toliko, da morajo Čehi častno odnehati od obstrukcije in da more razmerje med njimi in vlado postati prijaznejše.

Po tem zadnjem dokszovanju bi se dalo logično sklepati, da tudi Körberjeva glasila priznavajo sedaj, da so Čehi imeli dosta daj vendar nekoliko razloga za nezadovoljstvo. Ali oficijsko glasila — verna svojemu gospodu in mojstru kakor morsjo biti — pa zopet nočjo tega pripoznati, da gospod Körber keda le ni bil objektiven. Interesantno je, kako se v tem pogledu trdi dunajska »Reichswehr«. To ni sicer občajno pripoznano oficijsko glasilo, sli vsikdar je glasno na svojem mestu, ko treba braciti sedanjega ministarskega predsednika. Ta list se predstavlja s tisto gori označeno argumentacijo, ki še na svoji lastni nelogičnosti. Najprej vrednemu ministru rojaku Randalu nalogu: da pomore Avstriji do delujočega parlamenta in da posreduje med Čehi in vlado. To zveni torej, kajko pripoznanje, da so bili Čehi dosedaj opravljeno razrjeni, a vlada da potrebuje Čehov, ako hoče, da se vrsta važnih nalog — osobito nagodba z Ogrsko in trgovinske pogodbe, — parlamentarno reši ter da se džava reši iz težavne in akutne situacije. Mesto pa da bi, kar bi bilo edino legčno, tudi rečeno glasilo pridodal par dobratih besed na adreso Čehov, ali da bi se »s'omejilo na gori navedeno označenje Randa« naloge, pa z'čenja dek'amirati celo vrsto greshov, ki jih je baje zakrivila dosadanja češka politika. Drugač se nosobno ob njih, ker nočjo pesti na kolena in izreči svoj pater peccavi, ker ne plaskajo z rokami od veselja, ker jim je (po zadržilu v »Reichswehr«) Körber zgradil zlat most, marveč pravijo, da imenovanje Randa češkim ministrom nikakor še ne emstračo takim zlatim mostom. To vedenje Čehov da je tem neodpustnejo ob finančnem budi, v kateri da se nabaja Čska. Čemu te pride? Kje je logika, sko se od ene strani priznava, da brez Čehov ni sanacija parlamenta, a z druge strani se jih z'četje provaja in naravost ťali z institucijo, da bi le za kake korese je moral prodati svoje preprčanje. Tako izkorisčanje viade v politiki avrhne ni pošteno in je odijozeno do skrajnosti. Končno apostri fuja »Reichswehr« Čehi, kakor em' sel ima obstrukcija ko je evidentno, da jih ista ne dovede da elja in da jim le z'čira pot, ki dovaja do zmage! Zato da z'četa od njih pametna, logična politika, naj skušajo za vsako ceno kako bi se izvili iz obstoječe! In imenovanje Randa, da je izključno v Českem interesu.

Sedaj vpišemo mi, kako naj se uveljavlja ta izključno češki interes, če pa dr. Körber n' jekriva glasla glasno zatrjajo, da tudi obmistrovanu Randa ostare kurz politike isti, ki je — Čehe pogot v obstrukcijo. In o zmag — Čehov govorji »Reichswehr«, sko

isti odneha od obstrukcije in se lepo zavijo v vodstvo g. Körberja. Proti koumu zmago? Zmago ne morejo in tudi nimajo Čehi izvojevati proti nikomur drugemu, nego proti tisti nemški nenasločnosti, ki jih je tlačila dosedaj in jim kratila pravice! Privošča pa li dr. Körber Čehom li-les tako zmago? Kako to če če nem prisega Nemcem, da nimajo nikacega razloga za uznemirjanje, katerega priseganja mi vsej ne moremo razmeti drugače, nego da hoče g. Körber čuvati tisto nemško posest, ki so si jo pridobili s krivico in nasiljem.

Ne pomaga nič, mi povemo kar naravnost! Pravičnega rešenja avstrijskega problema si ni možno misliti drugače, nego da bodo sedenji nemški politiki ne vznemirjeni, ampak, da bodo besneli. Kdor hoče pravično rešiti ta problem in zdrovoljiti avstrijske narode ter piedružiti Avstrijo v res moderno in svobodno državo, ta more biti pripravljen na nemško besnilo in na boj proti njemu!

Sedaj naj pa beležimo za nas Jugoslovane jako večno izjavo, ki jo prinaša zadarski »Narodni list«: oziroma na preosnovno ministerstvo, oziroma na vesti, ki se širijo o pripravljanjem se sporazujenju ali vsej o premiju med vlado in Čehi. Naglassi, da je skepticno smatra veo to akeijo dra. Körberja, izjavlja zadarski »Narodni list«, da nikakor ne veruje, da bi bili Čehi kaj obljubili, marveč je uverjen, da Čehi niso glede obstrukcije nič določili. To pa izjednostavljeno razloga, ker po dogovoru niti ne smejo odnehati od obstrukcije, ako ni poprej dovolil v to hrvatsko-slovenski parlamentarni klub. Ta klub da danes niti vprašan ni bil, niti se ni kako dragač izjavil, da odneha od obstrukcije. Za poslance iz Dalmacije ne more biti niti govorja o tem, dokler je na čelu dežele človek, ki je krvavo vžalil in doživel najeklatantnejšo obsodbo od strani deželnega zboru.

Domače vesti.

Imenovanje v vojaški stroki. Ime generalnega majorja in poveljka hrvatskega domobranstva, Rajmunda Gerbe, se je v zadnje čase opetovano omenjalo v listih radi njegovega odločnega opona proti madjarišči hrvatskega domobranstva. Po dosedanjem analogiji v takih slučajih so Madjari pričakovali, da bo moral generalni major Gerba, ker se je pregral proti njezemu veličanstveni slavni madjarsizaciji, vsaj v pokoj, ako se mu ne dogodi še kaj hujega. Nu, to pot se jasne želja ni izpolnila, kajti generalni major Gerba je ravnokar imenovan feldmaršal latenantom.

Poveljnik tukajšnje e. in kr. kaj tne ře, g. stotnik Globočnik, je imenovan majorjem. Tudi to imenovanje priljubljenega poveljnika vzbudi občade zadovoljstvo.

Občinsko pravico v Trstu so zadoobili: Matija Pelan iz Studenega pri Postojni Ivan Zoreti

izključno slovenskih krajih! Uradnik pa, ki ima službovati v jezikovno mešanih krajih, in ki se čuti visoko vzvišenega nad kategorijo cestarjev, je menda posebno kvaleciran za službovanje v teh krajih, če — ne zna slovenski. To je vendar krivica.

Obračam se do slavnega e. k. poštnega ravnateljstva z vprašanjem, koliko časa bo še trajalo, da na mesta, kamor prihajajo tudi slovenke strani, prične postavljati uradnike, ki bodo znali po slovenski vsej — šteti do dvajset!!

Ven domačini — notri regnici! Pred mesecem dni je magistratni komisarjava na nasadov Racočevih odlovil iz službe štiri pridne delave domačine, ter je izjavil, da nima dela za nje. Edn teh je bil v magistratovi službi celih 11 let. Osiroviljeni so odšli, pripovedivši se za slučaj, da bi delo zopet naraslo. Kako pa so bili iznenadjeni, ko so dozli, da je Racočevih najel na njih mesta štiri delave iz kraljestva!

Ko je eden domačin všel k Racočevemu, da bi protestiral proti takemu postopenu, proti takemu zapostavljanju domačinov tujin em na korist mu je Racočevič odgovoril na kratko: »Stari sem, kakor je bilo meni drag!« Potem je dostavil: »Ako vam ni prav, napravite prizdrobo na — vlado!!!«

Kakor se vidi se magistratni posliko miserijski delo norce iz revnih delavcev domačin v im iz — vlade!! Komu neusmiljeno trgati krib iz pred ust, a potem še briti norce iz njega: v to res ne zadošča le italijanski švinzem, zbesnelo narodno svažitvo, ampak v kaj tsega treba tudi krutega, neu-mjenjene res! Gospod komisar pošljotorej esše ljudi na e. k. vladu! Pa dobro! Pa se obrnimo tudi mi do slavne e. k. vlade z vprašanjem: koliko časa misli še mimo gledati raznere, ob katerih se z domačimi postops, k kar z brezvarčnimi tujenci in tujinci so — g spod rj? Take razmere se ne dejajo opravičevati niti po načelu internalizma do skrajnih konsekvens! Ker tudi po tem nreči bi moral biti domačini vsej jedanki pravni tujincem! Da, da, vladu naj enkrat, če ima le senco zavesti o svoji dolžnosti do lastnih državljanov in davkopladevalev, vendar s primereno energijo pojasni stališče tistim pregaujaleem domačega ljudstva, ki če nas že pošljajo na vladu z našimi pritožbami, pa naj ta poslednja da nanje primerno rešitev!

Za medsebojno spoznavanje. V Osiku izhajača »Narodna Obrana« prima daljš članek o političnem in narodnem življenju na Koroškem in osobito o nevstršenem boju, koga je začel dr. Breč za pravo slovenskega jezika na oblastih. »Narodna Obrana« naglaša posebno, da se Hrvatje vse premalo vasišmo za dogodek v slovenskih pokrajinah. Mi smo hvaližni »Narodni Obrani«, da je zčela po zivljeti svoje rojake na bolje spoznavanje slovenskih razmer. Naša rešitev je samo v medsebojni pomoči in do take solidarne berbe moramo priti le, ako se bomo spozaivali med seboj.

S Prosek. V nedeljo je izelo naše pevsko društvo »Hajdri« svoj redni občni zbor, kater ga so se udeležili vsi zvanični členi tega društva. Pogradi smo pa, marsikaterga domačin, kater mu bila narodna dužnost, da se udeleži takih sestankov ter s svojo navzočnostjo ojači in podkrepi dejavnje društva.

Iz ustega predsednika in tajaka smo dozvali, da je društvo v zadnjem času — hralo, čemur pa niso bili vrrok društveni-pevci, ampak le ne rečne razmere in poslabo pomanjkanje povev. Kako pa je bilo videti včeraj, se je vzbudilo zopet novo in sveže navdušenje in pričakovati je v kratkem konkretnih vseh. Predsednik Štivo je vsprijel zopet že t.i. redsednik tega društva g. Alojz Goričan. Ime gosp. predsednika nam jamči za bodoče plodonano delovanje našega »Hajdri«, kakor je bilo pred let.

Zbravljene so počeli tudi štirje gospodje iz Trsta, ki so nas pozneje pričeli našega ričačega vne in ob zvezkih pesmi — s svojimi lepih mi govorili za dušili za našljeno delovanje v korist naroda in za naš načerek in omike.

Dramatično društvo v Trstu uprizori dan s popoludne ob 5. uri v dvorani »Na rodno dom« pri sv. Ivanu očudju žalo igro: »Mučar in njegova hči« v petih dejanjih. Ker je ta igra volko prljubljena vsem si j. m. sa o preprani, da bi udeležbi

kakor navadno, tud d ne ogromna. Opozorja se slavno občinstvo, da bo vsele nepričekane izpremembe igral ulogo mlinarja gospod Jaka Štoka in ne gospod Lovko, kakor je na plektih natisnjeno.

Sedeži od I. do IV. vrste 80 stot. (40 avč), od V. do VIII. 60 stot. (30 avč), od IX. do XII. 40 stot. (20 avč). — Ustopina 60 stot. (30 avč).

Grški princ Jurij in sopoga Helena sta v nedeljo predpoludne dospela semki z Duseja ter sta se podala takoj na grško kraljevsko jahto »Amphitrite«, ki je se predpoludne odpula.

Smrtna kosa. Danes je došla vest o smrti dveh v Prigorju z nekdanjih časov znanih bitkoratv. Umrla sta namreč nekdanji dvorci svetnik na mestu Anton pl. Krek in nekdanji dvorni svetnik na fioančnem revnateljstvu v Trstu Prob Fabrizi. Poslednji je bil oče sedanjega poverjencika za ržaško okolico na ces. kr. namestništvu.

Odkritje spomenika cesarice Elizabet v Puli. V nedeljo so na slovesen način v Puli odkrili spomenik pokojni cesarici E izaberti. Mesto je bilo tem povodom lepo krašeno s zastavami. Oti vseh strani je došlo v Pujo mogo gostov. Med drugimi so bili usvz či zadarski naškof in metropolit Dvorjak, namestnik tržaški princ Hohenlohe-pomorski viši inšektor Milinković, finančni ravatelj Zimmerman itd. Cesarja je na slavnosti zastopal nadvojvoda Karol Stefan. Preden se je vršilo odkritje spomenika, je čital porečko-puljski škof dr. Flapp tihom mašo, nакar je po raznih nagovorih isti spomenik blagoslovil.

Po otkritju spomenika so šli nadvejvoda, dostojanstveniki in častniški zbor k novo zgradjenemu pomolu, ki nosi ime pokojne cesarice in katerega je tudi omenjeni škof blagoslovil.

Tatovi na delu. Predstenočnjim so neznani tatovi, pismagavši si z vetrhom, šli v stanovanje go-pa Ane Stuskal v ulici Michelangelo št. 11. Okoli 7. ure je namreč šla imenovana gospa iz stanovanja, a ko se je vrnila malo po 8. uri, je našla glavna vrata stanovanja odklenjena, a v sobi je bilo vse v neredu.

Tatovi so odnesli pol drugi meter dolgo zlato verižico, tri zlate prstane z brijantom, en poročni prstan in razne druge dragoceneosti v skupaj vrednosti 500 krov. O tistovih ni — seveda — nikake vest.

Škaf v nevarnosti. Trgovec Andrej S., stanu, či v ulici Riggitt, je šel včeraj pred poludne v prodajalo neke Ivance F., da iztrira pri isti neko malo sveto debarja. Ako ga je Ivanka F. zaledala, je pograbila neki prazen škaf in mu ga zalučala v glavo. Andrej S. se je letečemu ščetu umaknil ga potem pobral ter ga slednjic začudil on v Ivanka F. Ta se pa ni znala tako g běno izogniti letečemu ščetu in ta jo je zadel v levo roko.

Zatm je pa š. S. na policijski komisariat pri sv. Jakobu, kamor so na njegovo zahtevo pozvali Ivanka F. ter jo vzeli na zapisnik.

Samomor. 59-letni Anton Visintin, vratar hiša št. 16 v ulici Chiozza, si je včeraj popoldne ob 4. uri zadal smrt, izp. vši nekoliko karbolne kisline. Družine ni imel; živila je z njim nek ženska, s katero sta bila pa več krat v prepri radi njegovega pisanje anje. Pred leti je Visintin ponosrečil na delu počeb vši si nogo, tak, da je ostal šepav. Zar je sedaj dobil pokojnino od proti nezgodam zavarovalnega z. voda.

Zdravnik se zdravniške postaje, ki je pršel k njemu, mu je sicer izpral želodec; a to ni hvalno nč: malo pozneje je Visintin v grozah muksh umrl. Truplo njegovo je bilo prenešeno v mitvašnico pri sv. Justu.

Iz Skrata — Balise je. Neki kmet se je vozil po železnični v mestu ter je v strahu rekel sprevidniku: »Samo da ne trčimo danes s kakim vlek m sуп!« — »Zakaj se pa tako bojite, oče?« — Kmet: »Ker imam seboj kušnico jaje.«

Neki b. g. st. je imel kisken vrt blizu Pariza ter je dal z velikimi čkami napisati nad učidom te besede: Ta vlt podarim tseu, ki je povsem zadovoljen. Čim je neki skupuh prečkal te besede, je pritekel k velikemu ter zprosil od njega ta

vrt, češ, da je on povsem zadovoljen. »Poberi se, rekel mu je bogatin, »ak o bi bili povsem zadovoljen, ne bi iskal mojega vrta.«

Razne vesti

Novo bombažev drevo. V Meksiki je našel neki botnik imenom Hilario Cuevas novo drevo, ki rodi bombaž. To drevo raste hitro ter ni tsko izpostavljeno raznim boleznim, a rodi že, ko je staro 4 leta.

Spomenik Stanleyu. Henryju Mortonu Stanleyu, glosovitemu angleškemu potovalem, ki je pred nekaj meseci v Londonu umrl, je na njegovem grobu postavljen spomenik svoje vrste. Na željo vdove je spomenik od neizklesanega granita, dvanašt devljev visok, štiri širok ter tri in pol devljev debel, a tehta 7000 kilogramov. Na njemu je samospis »Sir Henry Morton«, pod njim pa njegovo ameriško ime: »Buš Matari«. Niže čita se beseda: »Afrika«, a preko vsega je vlešan križ.

Krvavi čin umirajočega. Iz Mostara javljajo, da je v vasi Dahre blizu Kiseljaka neki Mohamedane popravil svojo hišo. Težka lestva, na kateri je stal delavec, se je prevrnila ter je gospodarju strla prsi. V svojem ardu je isti iztegnil nož ter ga je delavec, ki je na njemu ležal, porinil v prsi. Kmalu potem je pil v nesvest ter je za nekoliko časa izlihl svojo dušo. Delavec, ki ga je umirajoči zabodel, je bil takoj mrtev.

Predor skozi Simplon. Pri vrtanju predora Simplon so nastale razne ovire, iz lasti radi tegs, ker se je pojavil v predoru neki vrč vrelce, česar topota znaši 55 stopinj Celzija. Napravili so sicer mnogo kana lov in cavi, ki naj bi vročo vodo odvajali, toda ti ne zadestujejo, ker mora na sekundo odteči 1400 do 1800 litrov vode. Treballo bo še več mesecev, preden bo možno prevrtati še ostalih 200 metrov predora.

Ozki ovratniki — škodljivi. Viat slavski z travnik profesor dr. Förster je dokazal, da ozki ovratniki provzročajo mnogo bolezni v očeh. Isti namreč pritisajo na žilo ter ovirajo kri na pretakanju, kar pa provzroča razne bolezni. Čim svobodnji je vrat, tem zdraveje je za njega. Kdor ima kako bolezen na vratu, usij si ne kupuje ozkih ovratnikov.

Zanimiv račun.

1 krat 8 in 1 je 9
12 " 8 " 2 " 98
123 " 8 " 3 " 987
1234 " 8 " 4 " 9876
12345 " 8 " 5 " 98765
123456 " 8 " 6 " 987654
1234567 " 8 " 7 " 9876543
12345678 " 8 " 8 " 98765432
123456789 " 8 " 9 " 987654321

Draginja želv. Med angleškimi slatkodži vladajo veliko razburje, ker se tamkaj podraže žlivo. Funt želvinega mesa stane v Londonu že 350 krov in gotovo je pričekati, da cena še poraste. To prihaja pa še ravno sedaj, ko se vrši ne le v Londonu, ampak tudi po drugih mestih v Evropi županov ter so pred durmi razni slavnostni obči. Ta kaj bi bili na Angleških obči obeli brez želvine juhe! Žlivo so se radi tega tako počarile, ker so prišli na to, da je tolača teh živali velike važnosti kakor zdravilo in da nadomešča v raznih bolezni ribje olje in za to se mnogo želv povzije.

Književnost in umetnost.

Koledar družbe sv. Cirila in Metodija v Ljubljani za navadno leto 1905. je pravkar izšel ter primaša nastopno vsebino: 1. koledar za l. 1905. 2. Dr. Fran Škerf v podobo. 3. Slovan. 4. Pri proštu Lovru Serajniku v Tinjah. 5. Na tujem. 6. Kedaj sem se smejal. 7. Kukavica. 8. Senčice. 9. Češka »Orednja Matice šolske« 10. Podrobnosti o Prešernu. A. Ob grobu Prešernove matere. B. Še ena posvetitev »Krata pri Sv.« 11. Vestnik družbe sv. Cirila in Metodija XVIII. Cena je koledarju 1 K 20 st. brez poštnine in se steka v blagajno naše šolske družbe. Priporočamo koledar najlepje.

Novo delo Simona Gregorčiča. V »Narodni tiskarne« v Gorici je zasvetopis-maska knjiga: »Svetopisemska knjiga Job in psalm 118.« poslovenil Simon Gregorčič. Gre gordiščev prevod zaameata svetopisemske približati se angleški obali. Tamkaj je videl,

kojige je pravi umetvor in zasluži to najnovje njegovo delo najtopljejega priporočila. Gregorčičev prevod stane mehko vezan 1 K 80 st., vezan v platno 2 K 30 st., z zlato obrezo 2 K 80 st. po posti 20 st. več.

»Pojasnilni uvod v knjigo Job« sestavil dr. Franc Sedaj, stane mehko vezan 20 st. po posti 5 st. več. Obe knjigi skupaj vezani stanete v platnu 2 K 70 st., z zlato obrezo 3 K 20 st., po posti 20 st. več. Čisti dohodek je namenjen »Šolskemu domu« v Gorici.

Rusko-japonska vojna.

(Brzozavne vesti).

Car Nikolaj.

PETROGRAD 31. Določeno je, da od potuje car Nikolaj koncem tega tedna inspirat čete, ki so poklicane pod orložem.

Japonske finance.

LONDON 31. »Times« so dne 28. t. m. brzozavili iz Tokija: Japonski finančniki se že pripravljajo, da najdejo za novo vojno leto novih virov v znesku 770 milijonov jenov.

Gibanje japonskih čet na fronti.

PETROGRAD 31. Ruski brzozavni agenturi so danes sporočili iz Mukdena: Dne 29. in 30. t. m. je bilo opaziti ojačeno gibanje velikih mas japonskih čet s trenom vred v vztočni smeri. Sovražnik nadaljuje na vsej fronti, da utrdi svoje pozicije. Od danes zjutraj se vrši silno obstreljavanje Putjilovga hriba.

Baltiška eskadra.

VIGO 31. Dva ruska častnika sta odpotovali v Madrid.

ALŽIR 31. Tri ruske uničevalke torpedov so dospele semki. Tukaj se vstavijo le 24 ur, da se preskrbijo s premogom.

VIGO 31. Poveljnik angleške križarke »Lancaster« je dospel semki predpoludne ter je imel z admiralom Roždestvenskim razgovor. Zvečer je zopet odpotoval. Pet angleških križarki brodari okolo otokov Cies.

TANGER 31. (Reuterjev biro). Zapovedujoči admiral ruskih ladij, ki so tukaj vsidrane, je obiskal sultanova zastopnika za zunanje stvari, Mohamed el Torresa, ki je potem na ruskom odposlanstvu povrnil obisk. Ladije vkruejo živila in premog. Kontreadmiral angleškega brodovja kanala La Manche je dospel na neki angleški torpedovki semki iz Gibraltarja. Mudil se je 6 ur na angleškem odposlanstvu ter potem odpotoval.

Angleška eskadra.

<p

da so angležki parniki imeli na krovu Japonec ter ukreavali za iste eksplozivne snovi. Angleži so podvzeli vse shodne korake, da bi to njihovo delovanje ostalo skrito. Več prijateljev Foyen je videlo isto stvar.

Kaj so videli ruski mornarji.

MADRID 31. Španska noči biti zastopana v mednarodni komisiji, ker smatra, da je že dovršila svojo nalogu. Ruski mornarji so pripovedovali v Vigo, da so bili na ribiških čolnih v Severnem morju Japoneci, katere so ribiči rešili, ko se je japonska torpedovka pogrenila.

Angležki komisarji.

LONDON 31. Uradno je razglašeno, da odpodjetje Angžeka v mednarodno k misiji, ki se bo počela z dogodkom v Severnem morju, admirala Bridge in glasovitega odvetnika Butlerja. Ta dva komisarja imata dolžnosti odškodnin. Preiskava se prične haje v sredini.

Ruski dezterterji.

LVOV 31. Včeraj in danes je doseglo iz ruske Poljske v Galicijo mnogo ruskih dezterterjev, neveda na več Ž do.

Poročilo maršala Ojama.

TOKIO 31. (Reuterjev b.r.) Maršal Ojama poroča: Dne 28. t. m. zvečer je šibki ruski pehotni oddelki napadel Vaitaušan, toda bil je takoj odbit. Zjutraj tega dne ob 3. uri je bil od sredaje japonska armada odposlan oddelki pehotne prot Vulungtsunu, ki leži v sredi med obema armadama. Sovražnik je bil načelna napaden in hše, ki jih je bil za edel sovražnik, s ble začlane. Rusi so trdovrstni napadli japonski predaje straže. Zvečer dan 30. t. m. je neki sovražni oddelki načel Vantsokang, toda bil je odbit.

Poročilo generala Kuropatkina

PETROGRAD 31. (Uradno) Brzjavka generala Kuropatkina ob 30. t. m. javlja: V noči na 30. t. m. nisem prejel nikakih sporočil o spopadih na fronti armade. Opozuje se, da prestavlja sovražnik svoje čete od zapada proti vzhodu. Giss m dočilih poroči, dobivajo Japoneci ojačenja tukaj od juga, kolikor tudi od strani Fe g angžengs. Iz tega se sklepa, da so Japonec svoje čete ž nastavili ter da pričakujejo grkega vremena da prične v živo. Temperatura pa je po noči do 6 stopinj pod ničlo. Zdravstveno stanje je dobro.

Poročilo generala Saharova

PETROGRAD 31. (Uradno) Brzjavka generalnega lajtenanta Saharova od danes se glasi: Japoneci so včeraj ob 4. uri popolno poskušli napasti naše utrdbe severno od vase Linščipu, toda bil so odbiti. Japonsko topništvo je pričelo ob 10. uri z teč r obstreljati pozicije več oddelkov našega desnega krila. Potem je bilo sčasimi pri vasi Linščipu, ksmor so včasih naši loveci dobaveli da včasih rajo sovražnik, streljanje s puškami, ki je prenehalo proti 2. uri popolnoma. Japonsko to ništvo je velik del noči obstreljalo že gori omenjene pozicije. Včeraj ob 5. uri popolnoma se je začelo nekočen zivno gibanje Japoneev, ki so v mahl četah prodriči proti naši pocij pri vasi Tunhov. Naše topništvo je sovražnika obstreljalo.

Boji v Mandžuriji so zopet pričeli

MUKDEN 31. (R-t-rj.v.b-r.) Po prestanu več dni, je sinoči pričela na jugo-vzhodu kanonska težimi topovi, ki je trajala do jutra. Med izvestejama četami se vrši boji. Japoneci so prekoračili reko Šaho južno-vztočno od Mukdene. Pričakuje se, da pride še tekom tega tedna do velike bitke. General Kuropatkin, ki ima neprestano v rokah vrhno poveljništvo preosnovlja sedaj vojsko.

Namestnik Aleksejev.

MUKDEN 31. Namestnik Aleksejev je odpotoval včeraj v evropsko Rusijo.

Pričakuje se odločilne bitke.

BEROLIN 31. V Tokiju pričakujejo že v prihodnjih dneh končne odločilne bitke. Vsekako so v japonskih rih vse mčenje poz očje. Premirje zadnjih daj se je vporabilo v to, da so ble čete preskrbljene z zimsko obliko ter da so doble včasenje. Vedejo, da je Kuroptkinovo popoloma enjio in občudujejo v Tokiju, da je v 8 dnevnih bitki načal vedno na najbolj izpostavljenih točkah, v led česar ni prišlo do velikega ruskega poraza.

Port Artur.

Poročilo generala Steselja.

PETROGRAD 31. (Uradno) Brzjavka je kralj izrazil ministru predsedniku generala Steselja od 14. t. m. poroča.

Sovražnik obstreljava z velikimi topovi utrdbe ki so na severni in severno vztočni fronti, kjer so tudi vztočno od železnice.

Isti prodira v rovih proti našim utrdbam ter je v največi bližini pri utrdbi, ki je južno od vase Utziasan. Mi ga oviramo z ogromnim našim topom in pušk. Čete se bore junško vzlič velikim naporem in pomankanju, kar moram pohvaliti nasproti Vašemu Velikanstu. Mi pričakujemo Vašega blagovslova.

Nadaljnja brzjavka ob 17. t. m. se glasi: Včeraj ob 3. uri popolnoma so Japoneci pričeli močno obstreljevati naše utrdbe. I-totko silno so obstreljavali utrdbe ki so na severo-vztočni fronti in ob železnicu. Napad na utrdbi je pričel, potem, ko je sovražnik poslal proti železnički čerti pri vasi Paličan močan oddelek. Ta napad sta odbrala naše topništvo in naši streli. Buj je prenehal p oti 7. uri zvečer. Po noči je trajal le boj s puškami. Zgube Japonev so znane.

Bitka pred Port Arturjem.

ČIFU 31. (Reuterjev biro) Oči na skok na Port Artur, ki je pričel z naskokom od 27. t. m. se je včeraj razvila v lito bitko, ki je trajala ves dan. Glasom nekega vira, ki se je dosedel pokazal zanesljivim, so Japoneci poslali proti trdnjavi, kjer so poskušali vzeti neko gospoduječe pozicijo, zlastno število čet. Izid ni še znan. Sdi se, da niso hoteli Japoneci s tem napadom zavzeti mesto ampak storiti le nadaljni korak. Treba bo š dveh nadaljnih običah napalo, dokler b razdalje med obema armadam da volj male da bodo Japoneci zavgli v zgodljivih utrdbah ter tako dovršiti obleganje.

Brzjavne vesti.

Zaprizeženje novih ministrov.

DUNAJ 31. Cesar je danes predpoludne zaprizežen novimenovane minstre dr. Randa, dr. Koseja in grofa Buquoya, potem pa še grofa Paara, novoimenovanega kapitana na bando garde.

Ministra Tisza in Tallian.

DUNAJ 31. Ministrski predsednik grof Tisza in poljedalski minister Tallian sta odpovedala včeraj v Budimpešto.

Bavarski princ regent.

MONAKOVO 31. »Kor esp. H. finančni poroča, da se zdravje bavarskega princ-regenta boljša.

BERCHTESGADEN 31. Prince regent je šel danes na lov. Pred je pa že naprej ministerskega predsednika.

Obsojena radi bigamije.

LJUBNO 31. Leont na Hervay, radi kater se je vetril v krajin glavar Hervay, je bila radi bigamije in lažljive zglašitve obsojena na 4-mesečno navadno ječo.

Odstop finančnega ministra.

MONAKOVO 31. »Augšburg Abend Zeitung« je zvedela od zanesljive strani, da odstopi finančni minister beron Riedl in sicer iz združstvenih ozirov.

Eksplozija mine.

NAGASAKI 31. (Reuterjev biro) V pričušču M. dži je eksplodiral načelniški, ki jo je izkresl parnik Daini Hijoda M. dži. Deset osob je bilo ubitih, več pa ranjenih.

Nemški državni tajnik.

BEROLIN 31. »Nordd. Allg. Zeitung« javlja, da se danes zvečer poda državni tsjnik grof Possadowski na Dunaj.

Kralj Peter v Sofiji.

SOFIJA 31. (B. g. brzjavna agentu.) Kralj Peter si je včeraj po oludne ogledal muž j. vojašte šole ter je obiskal srbskega dipl. matičnega agenta, kjer je vprejel srbsko kolonijo. Načale je kralj p. setil sredno in m. m. srednega predsednika. Dnes ob 9. uri prestopila je kralj prisotno na trgu pred knežjo palačo vojski paradi. Ob 10. uri je kralj obšal spomenik caru a osvobodil teži (Aleksander II.) Ob 2. uri popoludne je kralj ob istem ceremonijelno odpravljal, kakor je bil prvič. Na k. boljvoru se je zbrala velika množica naroda. Ko je kralj ali spramil na kolodbor ter je šel žo im v v g. n. Po kratkem razgovoru je kralj po ovl. ter včer. objel kralja. D. čim je očitno oba bura p. zdravljalo. Ko je vskr. dh. jal, je bil očistljen 101. strel.

Minister Maura.

MADRID 31. Kakor zatrjuje »Universitatis«, je kralj izrazil ministru predsedniku generalu Maura svoje popolno zaupanje.

Ustaja Hererov.

BEROLIN 31. General Trattha je sporel iz Vinhoka ob dne 29. t. m.: Dne 20. t. m. je pregnala patrulja od št. K. 1. pleme Vitboje od Mariba. Sovražnik je ostaval na boj št. dva mrtva ter več konj in živine. Na postaji Gideon je bilo uplenjeno 100 konj. Patrulja Steffo je v okolici Nomtsasa ugrabila 1000 komadov drabece, en Vitboj je bil ubit. Postaja Kleinpenz je nepoškodovana ter zasedena od 10 naseljencev in vojakov.

Španska zbornica.

MADRID 31. Seja zbornice je bila po 36 urnem tršjanju med velikim ropotom do 4. ure prekinjena, da se je dala voditeljem strank manjšine prilika, da so se zamogli posvetovati. Na željo vlade se je zbornica izjavila v permanentno, da reši predl. ge glede izročitve.

Italijanska fakulteta v Inomostu.

INOMOST 31. Italijanska fakulteta se otvorila brez vsake svečanosti prihodnjo sredo.

Trgovina.

Borza poročila dne 31. oktobra

Tržaška borza.

Napoleoni K 19.06—19.09—angleške lire K —— London trakt termin K 239.20—239.60 Francija K 95.10—95.35. Italija K 95.10—95.40 italijanski bankovci K —— Nemčija K 117.50—117.75, nemški bankovci K —— avstrijska ednota renta K 99.85—100.15, ogrska kronska renta K 97.90—8.10, italijanska renta 102.14—102.34, kreditne akcije K 675—677. državne železnice Z 661.—663—Lombardi F 89.—91.—Lloydove akcije K 710.—714.—Srečke: Tiso K 325.—350.—Kredit K 480.—do 490.—Bodenkredit 1880 K 308—318—B. denkredit 1889 K 298.—308—Turške K 131.50 do 133.—Srbake —— do —.

Dunajska borza ob 2. uru novembra:

	v soboto	danes
Državni dolg v papirju	100.30	100.30
v srebru	110.30	100.35
Avstrijska renta v zlatu	119.80	119.85
v kronah 4%	99.90	100.—
Avt. investicijska renta 3%*	91.30	91.39
Ogrska renta v zlatu 4%*	119.—	119.—
v kronah 4%*	97.85	96.05
renta 3%*	89.20	89.20
Akcije nacionalne banke	1633.—	1633.—
Kreditne akcije	674.75	675.—
London, 10 Lstr.	239.15	239.20
100 državnih mari	117.55	117.55
20 mark	23.51	23.51
20 frankov	19.06	19.07
10 ital. lir.	95.20	95.20
Cesarški cekin	11.33	11.35

Parizka in londonska borza

Pariz. (Sklep.) — francoška renta 98.25 5% italijanska renta 104.15, španski ekvivalent 87.20 akcije otomanske banke 584.—

Pariz. (Sklep.) Avstrijske državne železnice Lombardi — unificirana turška renta 86.12 menjice na London 251.11, avstrijska zlata renta 101.45 ogrska 4%, zlata renta —— Landerba —— turške srečke 127.25 pariška banka 12.60, italijanske meridionske akcije —— akcije Ro Tinto 15.20. Trdna

London. (Sklep.) Konsolidiran dolg 88.— Lombardi 3%, srebro 26.15, španska renta 86.12 italijanska renta 103.11, tržni diskont, 2% menjice na Dunaju —— dohodki banke —— izplačila banka —— Trdna

Tržna poročila 31. oktobra.

Budimpešta. Pšenica za oktober —— do —— za april 9.94 do 9.95 Rž za oktober —— do —— za maj 7.81 do 7.82 Oves za oktober —— do —— za maj 7.10 do 7.11 Koruz za oktober —— do —— za maj 7.34 do 7.35.

Pšenica: ponudbe srednje; povpraševanje slabotno, mrtvo. — Prodaja 11.000 met. stotov, za 12.1% st. znižanja. Rž in oves za 5 do 10 st. znižanja. Vreme: meglja.

Havre. (Sklep.) Kava Santos good average za tek. mesec po 50 kg —— frk, za dec 44.75.

New-York. (Otvorenje.) Kava Rio je do dobave, vzdruženo, nespremenjeno.

Hamburg. (Sklep.) Kava Santos good average za september 36.— za dec 36.1%, za marec 37.— za maj 37.1%, vzdruženo. Kava Rio navadno 37.—10 navadna rečina 41.—42 navadna do 43.—45.

Hamburg. (Sklep.) Sladkor za oktober 23.50 za dec 23.65, za marec 24.— za maj 24.10, za julij 24.25, za sept. 24.40. Komaj stalno. Vreme: meglja.

Sladkor tuzemski Centrifuga ple proga K 66.50 do 68.00, za september K —— do marec avg. 66.50 do 68.— Concasse in Melting, pomptno K 68.30 do 69.30, za sept. K —

Varstvena znamka: SIDRO.

LINEMENT. CAPSICI COMP.

nadomestek pain eksplerja

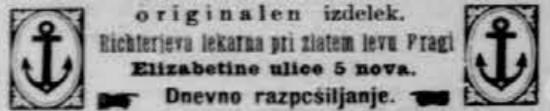
je pripoznano kot izvrstno, bolečine blažeče mazilo; dobiva se po 80 stot. 1.40 K in po 2 K v vseh lekarnah.

Pri vključevanju tega povsod preljubljenega domačega zdravila naj se paži edino le na originalne steklenice v zavitkih z našo varstveno znamko "SIDRO" iz Richterjeve lekarnje in le te dan je gotovo, da se sprejme originalen izdelek.

Richterjeva lekarna pri zlatem levu Pragi

Elizabetine ulice 5 nova.

Dnevno razpoložljaj.

Pravo brinjevo olje

čisto naravno belo kupuje

JANKO Ev. SIRC v Kranju.

Odda se meblirana soba

(in sicer za dva gospoda) s prestim vhodom : Rojan-Škorkola 451.

Podpisani si vsojam javiti slavnemu občinstvu, da odprem na Prosek v torek 1. novembra t. l.

osmico

kjer bom točil sladak in kuhan prosekar.

ANTON NABERGOJ.

"Hôtel Balkan" - Trst

Piazza della Caserma (Narodni Dom)

3 minute od južnega kolodvora in poleg pošte s 60 moderno opremljenimi sobami.

Restavracija — Dunajska kuhinja — Kavarna

Za goste hotela posebna restavracija v. nadstr.

Dvigalo. — Električna razsvetljava. — Shajališče ptujcev

Kopališča

KONSTANTIN RUBINIK

Prodajalnica mrežic, Ulica Stadion 3.

Sprejema prekladanje in čiščenje svetlik na plin ob času sellitve. Neprekoslji ve plinove mrežice. — Vsakovrstni pripadki za razsvetljavo.

Naročbe za popolno čiščenje stanovanj.

Združeno avstrijsko parobrodno delničarsko društvo

TRST. (Avstro-Amerikanska proga). TRST.

Nova redna, hitra in direktna služba za blago in potnike

mej Trstom in Novim Jorkom.

Hitri in eleganti novi brzoparobrod

GIULIA

6500 ton. odplojuje dne 5. novembra v Novi York.

Potnina znaša III. razred K 180.—, II. razred K 250.—, I. razred K 300.—.

Potrežba in hrana (vsak dan svež kruh in meso) dobro vino, zdravstvena služba. Parniki so električno razsvetljeni in ventilirani. Potniki III. razreda imajo popolno svobodo na krovu.

Za pojasnila se je obrniti na društvo v Trstu, ulica Molin piccolo št. 2

Zaloga obuvala in čevljarski mojster

Josip Stantič

Zalagatelj e. kr. redarstvene straže, e. kr. glavnega carinskega urada in skladischa, e. kr. priv. lloyd, orož, e. kr. finančne straže v Trstu, Kopru in Pulju.

TRST. - Ulica Rosario št. 2. - TRST

priporoča svojo bogato zalogu raznovrstnega obuvala za gospode, gospe in otroke.

Prodaja najboljše vočilo (biks) — Fredin

Cene nizke Postrežba točna

Serravallovo železnato kina vino

za bolehne otroke in rekonsilente.

Provzroča voljo do jedi, utrujuje želodec
in ojačuje organizem.

Priporočeno od najslovedčih zdravnikov v vseh slučajih, kadar je treba se po bolezni ojačiti.

Odlikovano s 16 kolajnami in raznih raztavah in z nad 3000 zdravniškimi spričevali.

I. SERRAVALLO.

Trst.

Mizarska zadružna v Gorici (Solkan)

tovarna pohištva s strojnjivim obratom

priporoča slavnemu občinstvu svoje

zalogo pohištva

prej ANTON ČERNIGOV

via dei Rettori št. 1 (Rosario) — v Trstu — tik cerkev Sv. Petra v hiši Marenzi

Največja tovarna pohištva primorske dežele.

Pohištvo izdeluje se solitno, izpolno in temno, in sicer samo iz lesa, posušenega z tovarniški sušilnico in temperaturo do stopinj.

Vsaka konkurenca je izključena.

Prodaja se tudi na mesečne obroke.

Zastopavta v: TRSTU ALBERTO ALBERDI (ORIENT).

Dvorana za sodne dražbe

v ulici Sanita št. 23—25.

Uradne ure (samo ob delavnihih) od 8. do 12. predp. in od 4. do 7. popoldne.

DRAŽBE:

ki se vršijo dares:

Predmeti, ki se bodo prodajali na drobno ali pa v posameznih kosih so: barvan saten, batist, perkal, fuštanji, plašči za gospe, suknje za moške oblike, volne oblike za ženske oblike, medjeri, preproge, sršnje za moške in ženske, spodnje hlače, pogrinjalja za postelje itd. itd.

Dr. Kristian Krstulović

specijalist

za otroške bolezni in ortopedije

ordinuje od 10^{1/2}, do 11^{1/2} predp. in

od 3. ure do 5. popoldne

v ulici S. Lazzaro 17. I. (Palača Diana).

Za uboge brezplačno vsaki dan razven nedelj in

praznikov od 12. do 1. pop.

Piazza Cavana x I. n.

Tovarna pohištva

Aleksander Levi Minzi

ulica Tesa št. 52. A

(v lastni hiši)

ZALOGA:

Piazza Rosario (šolsko poslopje).

Cene, da se ni batil nikako konkurenco.

Sprejemajo se vsakovrstna dela trdi po posebnih načrtih.

Ilustriran cenik brezplačno in franko.

Otvoritev gostilne

Podpisana vsojam si javiti slavnemu občinstvu, da sem odprla

svojo gostilno

Via Geppa st. 10

Marija vd. Čokelj.

Otvorila se je nova prodajalnica

ulica Barriera vecchia 19

kjer so na izberu zlate in srebrne ure za moške in ženske, kakor tudi zdne ure.

Poprave se izvršujejo z največjo natančnostjo z 2-let. jamstvom.

Budinice od gld. 1.50 z 2-let. jamstvom.

Anton Bucker & Ferdo Jaslinger

zaprisežena sodna cenicica ter

urarja južne železnice.

SVOJI K SVOJIM!

Prva klet dalmatinskih vin

Biliškov & Arambas

v TRSTU, ulica Sanita 22.

TRANSITNA ZALOGA

Lastni vinogradi in nasadi oljik v

Kaštelu v Dalmaciji.

Na zahteve se pošilja na dom v steklenicah ali solčekih.

Benedikt Suban

Trst - ul. Caserma 17 - TRST

(nasproti trgovinski kavarri)

priporoča v vsakem času svež kruh, sladčice itd. itd.

Sprejemanje domačega kruha v pecivo.

Prodaja moka prvič milinov.

Pošiljanje na dom.

Podpisani priporoča svojo

NOVO PEKARNO IN SLADČIČARNO

pri Sv. Jakobu

istrska ulica 12 (zvezni sl. Šola).

Vedno svež kruh. Pošiljanje na dom. Sprejemajo na dom.

Barvanje pohištva, podolj. itd. Vse po zmenih cenah, tudi in hitro.

Dalavnica: ulica Ugo Foscolo št. 19.

Guerino Marcon

ulica Tivarnella št. 3

Priporoča svojo zalogu

oglia in drv. ki je vedno preskrbljena z najboljšim kranjskim blagom.

Prodaja na debelo in drobno.

Pošiljanje na dom.

Telefon štev. 1664.

Josip Talamini

TRST - ul. della Pista 13 (dvorišče)

Zalogi istre-kengi in dalmatinskega vina, mar-

salce, vermuta in najfin-

re řeška v botlijkah.

Dostavljanje na dom.

Nova prodajalnica

Romolo Perini

zlatař in drogujár

Via del Rivo 26

Sprejemajo poprave, kupuje-

zlarbo, srebrno in juvel.

Popravlja ure na jamstvo.

M. SALARINI

v ulici Ponte della Fabba št. 2

(Vogal ul. Torrente.)

Prva zalogi izdelovalnih oblik za moške, dečke

in ženske, v hargaze v velikem izdelu

ee ob satenu in platinu, kostumi sateneni

platneni za otroke. Velja izbor avtoč za obliko po

meri, ki se izgotove v lastnej krojačnici; 600 oblik

po K 10 za moške, 400 po K 8 za dečke. Zalogi je

vedno obložena z izdelki

